

Szanowni Państwo!

„Piątka za segregację” to hasło przewodnie kampanii informacyjno-edukacyjnej **Ministerstwa Klimatu i Środowiska**, mającej na celu edukację społeczeństwa w zakresie prawidłowej segregacji odpadów komunalnych. Dzięki odpowiedniej segregacji, więcej odpadów może zostać oddanych recyklingowi.

JAK SEGREGOWAĆ

Zapoznaj się z naszą podreczną ściągą i zobacz, jakie to proste

Szczegółowy sposób segregacji określa [rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 29 grudnia 2016 r. w sprawie szczegółowego sposobu selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów \(Dz.U. z 2017 r. poz. 19\)](#). Główna zasada Jednolitego Systemu Segregacji Odpadów (JSSO) jest jedna – należy oddzielać surowce od odpadów, które nie nadają się do powtórnego przetworzenia. Jakie surowce oddzielamy? Są to: metale i tworzywa sztuczne, papier, a także opakowania szklane i odpady biodegradowalne. Niektóre gminy mogły zdecydować o konieczności rozdzielania szkła białego i kolorowego.

Zbieranie osobno papieru, szkła, tworzyw sztucznych wraz z metalem, a także oddzielanie odpadów biodegradowalnych pozwala uzyskać najbardziej pełnowartościowe surowce do ponownego przetworzenia.

Przy segregacji bezwzględnie trzeba pamiętać o odpadach niebezpiecznych, do których zaliczają się zużyte baterie i akumulatory, przeterminowane lekarstwa, zużyte świetlówki, odpady po żrących chemikaliach (np. środkach ochrony roślin), a także zużyty sprzęt RTV i AGD (tzw. elektroodpady). Tych odpadów nie wolno wyrzucać do śmieci zmieszanych.

No dobrze, skoro segregowanie jest takie łatwe, to co należy zrobić z takimi odpadami jak np. karton po mleku? Czy należy wyrzucić go do pojemnika na papier, czy na aluminium, którym ten karton jest wyścielony od środka? Czy tłusty słoik po pulpetach wrzucać do szkła czy może do odpadów zmieszanych? A co z obierkami warzyw? Po kolei.

Karton po mleku to przykład opakowania wielo-materiałowego. Wyrzucamy je do pojemnika na metale i tworzywa sztuczne. Z kolei opróżniony słoik po pulpetach powinniśmy wyrzucić do pojemnika na opakowania szklane. Nie szkodzi, że jest nieumyty. Zostanie umyty w sortowni.

Obierki warzyw i owoców najlepiej przeznaczyć na kompost. Jeśli nie masz przydomowego kompostownika, wyrzucić je do pojemnika na odpady biodegradowalne (BIO). Co ważne, ani szkła, ani plastiku czy metalu nie trzeba myć przed wyrzuceniem do pojemnika na odpady segregowane. Wystarczy je opróżnić. Surowce zostaną umyte na późniejszym etapie recyklingu, sortujemy je więc i wyrzucamy do odpowiednich pojemników.

Nadal masz wątpliwości, gdzie wyrzucić konkretny odpad? Skorzystaj z naszej ściągę poniżej.

Prawidłowa segregacja

METALE I TWORZYWA SZTUCZNE

Należy wyrzucić

- odkręcone i zgniecione plastikowe butelki po napojach
- nakrętki, o ile nie zbieramy ich osobno w ramach akcji dobroczynnych
- plastikowe opakowania po produktach spożywczych
- opakowania wielomateriałowe (np. kartony po mleku i sokach)
- opakowania po środkach czystości (np. proszkach do prania), kosmetykach (np. szamponach, paście do zębów) itp.
- plastikowe torby, worki, reklamówki, inne folie
- aluminiowe puszki po napojach i sokach
- puszki po konserwach
- folię aluminiową
- metale kolorowe
- kapsle, zakrętki od słoików

Nie należy wyrzucić

- butelek i pojemników z zawartością
- plastikowych zabawek
- opakowań po lekach i zużytych artykułów medycznych
- opakowań po olejach silnikowych
- części samochodowych
- zużytych baterii i akumulatorów
- puszek i pojemników po farbach i lakierach
- zużytego sprzętu elektronicznego i AGD

PAPIER

Należy wyrzucić

- opakowania z papieru, karton, tekturę (także falistą)
- katalogi, ulotki, prospekty

- gazety i czasopisma
- papier szkolny i biurowy, zadrukowane kartki
- zeszyty i książki
- papier pakowy
- torby i worki papierowe

Nie należy wyrzucać

- ręczników papierowych i zużytych chusteczek higienicznych
- papieru lakierowanego i powleczonego folią
- papieru zatłuszczonego lub mocno zabrudzonego
- kartonów po mleku i napojach
- papierowych worków po nawozach, cementie i innych materiałach budowlanych
- tapet
- pieluch jednorazowych i innych materiałów higienicznych
- zatłuszczonych jednorazowych opakowań z papieru i naczyń jednorazowych
- ubrań

SZKŁO

Należy wyrzucać

- butelki i słoiki po napojach i żywności (w tym butelki po napojach alkoholowych i olejach roślinnych)
- szklane opakowania po kosmetykach (jeżeli nie są wykonane z trwale połączonych kilku surowców)

Nie należy wyrzucać

- ceramiki, doniczek, porcelany, fajansu, kryształów
- szkła okularowego
- szkła żaroodpornego
- Zniczy z zawartością wosku
- żarówek i świetlówek
- reflektorów
- opakowań po lekach, rozpuszczalnikach, olejach silnikowych
- luster
- szyb okiennych i zbrojonych
- monitorów i lamp telewizyjnych
- termometrów i strzykawek

ODPADY BIODEGRADOWALNE

Należy wyrzucać

- odpadki warzywne i owocowe (w tym obierki itp.)
- gałęzie drzew i krzewów
- skoszoną trawę, liście, kwiaty
- trociny i korę drzew
- niezaimpregnowane drewno
- resztki jedzenia

Nie należy wyrzucać

- kości zwierząt
- oleju jadalnego
- odchodów zwierząt
- popiołu z węgla kamiennego
- leków
- drewna impregnowanego
- płyt wiórowych i pilśniowych MDF
- ziemi i kamieni
- innych odpadów komunalnych (w tym niebezpiecznych)

ODPADY ZMIESZANE

Do pojemnika z odpadami zmieszanymi należy wrzucać wszystko to, czego nie można odzyskać w procesie recyklingu, z wyłączeniem odpadów niebezpiecznych.

SENS RECYKLINGU

Większość towarów, które kupujemy w sklepach, jest wykonana z plastiku, szkła, papieru oraz aluminium i innych metali, czyli tworzyw, które możemy ponownie wykorzystać. Posegregowane przestaje być śmieciem – staje się wartościowym surowcem. Zaskoczony? Sprawdź, jak to działa.

Recykling zaczyna się w domu

Za każdym razem, kiedy otwieramy szafkę pod zlewem, stajemy przed istotną decyzją: odzyskać czy zmarnować cenne surowce. Jeżeli oddzielimy odpady surowcowe od resztek jedzenia, to mają one szansę stać się nową ławką w parku, gazetą, watą szklaną czy rowerem.

Segregacja ma sens

Jeden z najpowszechniejszych mitów na temat segregacji śmieci to przekonanie, że posegregowane odpady trafiają do jednej śmieciarki, która wszystko miesza, więc nasza praca w domu idzie na marne – tymczasem to się zmieniło. Nowoczesne pojazdy odbierające posegregowane odpady mają zazwyczaj podział na różne przegrody, do których trafiają poszczególne odpady. Inne rozwiązanie to odbieranie każdego typu odpadów przez inną śmieciarkę. Obejrzyj nasz film i zobacz, jak to wygląda naprawdę.

Segregowanie odpadów przynosi korzyści finansowe – segregując, płacimy mniej za odbiór śmieci. Jeśli będziemy pozbywać się odpadów jedynie w formie zmieszanej, rachunek za odbiór śmieci będzie kilkakrotnie wyższy.

Recykling pozwala na oszczędność energii, surowców i środowiska naturalnego. Każda wykorzystana ponownie szklana butelka to oszczędność energii potrzebnej do oświetlenia pokoju żarówką przez 4 godziny. Przetworzenie tony aluminium to oszczędność 4 ton boksytu i 700 kilogramów ropy naftowej. Poddane recyklingowi odpady to także mniej wysypisk.

Co powstaje z recyklingu?

Szkło i aluminium podlegają recyklingowi w 100%, można je też przetwarzać nieskończoną ilość razy. W przypadku aluminium jest to o tyle ważne, że produkcja aluminium z rud jest relatywnie droga, a złoża boksytu nie odnawiają się. Dzięki recyklingowi szkła możemy ograniczyć zużycie piasku, dolomitu i sody. Wprowadzając tylko jedną szklaną butelkę do

wtórnego obiegu, ograniczamy zużycie energii równe 4 godzinom pracy 100 watowej żarówki! Tymczasem statystyczny mieszkaniec Polski wyrzuca do pojemników na odpady zmieszane aż 56 szklanych opakowań rocznie. Warto zmienić przyzwyczajenia i śmiecić mniej.

Tworzywa sztuczne powstają z pochodnych ropy naftowej. Zamiast zużywać ropę, której zasoby są ograniczone i której wydobycie jest bardzo kosztowne, tworzywa sztuczne można ponownie wykorzystać – jako wysokokaloryczne źródło energii lub jako surowiec wtórny. Np. z 35 popularnych butelek PET można wyprodukować bluzę z polaru. Plastik może być też przetwarzany na innego rodzaju ubrania specjalistyczne lub sportowe, powstają z niego także namioty, plecaki czy buty. Aby uratować jedno drzewo, wystarczy 59 kg makulatury.

Recykling a ochrona przyrody

Recykling to oszczędność ograniczonych zasobów naturalnych, a także zmniejszenie szkodliwego wpływu na środowisko. Dla przykładu, recykling aluminium pozwala ograniczyć zanieczyszczenie wody o 97% w porównaniu z cyklem produkcji z rudy. Równocześnie oznacza obniżenie o 95% emisji trujących gazów do atmosfery. Co więcej, przynosi oszczędność ropy naftowej i zużycia energii nawet do 95%. Dzięki recyklingowi jest też mniej wysypisk. Choć bezpośredni koszt wywozu śmieci na składowisko jest tańszy niż ich przetwarzanie, to jednak faktyczne wydatki związane z utrzymywaniem składowisk, ograniczaniem ich wpływu na środowisko i rekultywację przyległych do nich obszarów są znacznie wyższe.

Drugie życie starych przedmiotów

W ostatnim czasie coraz więcej ludzi poszukuje możliwości maksymalnego przedłużenia życia raz wyprodukowanych rzeczy. Motywacje są różne - może to być forma zabawy, czasami jest to konieczność. Część osób manifestuje w ten sposób, że troszczy się o środowisko naturalne. Tak naprawdę, jedynie od naszych pomysłów i wyobraźni zależy, w jaki sposób wykorzystamy stare przedmioty. Meble, ubrania, butelki czy puszki mogą dowolnie przeistaczać się w nowe twory.

O recyklingu warto pomyśleć już na etapie zakupów. Kupuj tylko tyle, ile naprawdę potrzebujesz. Weź na zakupy torbę wielorazowego użytku. Unikaj produktów jednorazowych i zbędnych opakowań. Wybieraj produkty w opakowaniach, które nadają się do recyklingu, albo są wykonane z materiałów biodegradowalnych. Zanim kupisz kolejny produkt, zwróć uwagę, czy materiał, z którego został wykonany, nadaje się do recyklingu.

Recykling a gospodarka

Dzięki recyklingowi zmniejszamy także zużycie surowców, których zasoby są ograniczone i emisję szkodliwych substancji do środowiska. Recykling jest ważnym elementem gospodarki krajów rozwiniętych, gdyż umożliwia wytwarzanie nowych produktów przy użyciu znacznie mniejszej ilości surowców i energii. Nowe miejsca pracy powstają głównie w branży gospodarowania odpadami, w tym m.in. przedsiębiorstwach odbierających i segregujących odpady, jak i firmach zajmujących się ich przetwarzaniem.

W chwili obecnej przetwarzanie odpadów i inwestowanie w odnawialne źródła energii należą do najprężniej rozwijających się sektorów, pomimo panującego kryzysu gospodarczego. Według danych Eurostatu w czasie kiedy na świecie szalała recesja, liczba tzw. „zielonych” miejsc pracy wzrosła o 20%. Z tego względu Unia Europejska zakłada, że skoncentrowanie się na recyklingu i innych, ekologicznych modelach biznesu będzie w najbliższym czasie kluczowe dla osiągnięcia zrównoważonego wzrostu. Wstępne szacunki UE wskazują na to, że

do 2020 r. możliwe jest utworzenie 20 mln miejsc pracy w zielonej gospodarce. Ze względu na coraz większy popyt w gospodarkach krajów rozwijających się, ceny surowców i energii będą rosnąć. Jednocześnie śmieci są stałym i „odnawialnym” źródłem surowców i energii, z których nasza gospodarka może i powinna korzystać.

Innym rozwiązaniem jest wymiana zbędnych rzeczy. Nie potrzebujesz swojej starej kanapy? Oddaj ją w dobre ręce. To samo tyczy się sprzętu RTV/AGD. Nie każdy może sobie pozwolić na kupno nowej lodówki lub pralki. Dzięki wymianie, Ty pozbędziesz się kłopotu, a ktoś inny ucieszy się z prezentu. Wymieniając, naprawiając i pożyczając przedmioty dajesz im szansę na ich drugie życie.

KUPUJĘ ODPOWIEDZIALNIE... I ŚMIECĘ MNIEJ!

Planowanie zakupów

Robiąc listę zakupów, warto odpowiedzieć sobie na zasadnicze pytania: czy naprawdę tego potrzebuję? A może to, co mam, nadal działa albo da się zreperować? Kupując tylko to, co nam potrzebne, możemy nie tylko ograniczyć ilość śmieci, ale również zużycie energii, surowców i wody potrzebnych podczas produkcji.

Towary niepakowane

Podczas codziennych zakupów starajmy się wybierać produkty, które można kupić bez opakowania, np. warzywa, owoce, mięso czy pieczywo. W tym celu warto wybrać się z wizytą na bazar, do piekarni, warzywniaka czy sklepu mięsnego. Wybierając lokalne produkty otrzymujemy świeższe towary, których transport do miejsca ostatecznej sprzedaży nie wiązał się z przewozem na duże odległości, dzięki czemu ograniczamy emisję gazów cieplarnianych. Niepakowane towary możemy kupić też w supermarkecie, wybierając towar ze stoisk zamiast pakowane towary z półki. Każda taka decyzja sprawia, że w naszym koszu ląduje mniej foliowych opakowań i styropianowych tacek, które później przeważnie trafiają na wysypiska.

Towary pakowane

Oczywiście nie wszystkie towary jesteśmy w stanie kupić bez opakowania. Wybierajmy takie, które są pakowane w materiały biodegradowalne lub podlegają recyklingowi.

Najlepiej wybierać opakowania wykonane ze szkła i aluminium. Są to materiały, które można przetwarzać nieskończoną ilość razy.

To lepsze rozwiązanie niż wybór opakowań plastikowych, które pomimo, że również mogą być przetwarzane, to ich żywotność jest krótsza, a ich rozkład potrafi trwać nawet tysiące lat. Jeżeli to możliwe unikajmy plastikowych opakowań pokrytych folią termozgrzewalną – w tej formie nie nadają się do przetworzenia. Przetworzeniu nie ulega też czarny plastik.

Papier również można przetworzyć i wykorzystać ponownie. Można go odzyskać nawet z kartonów po mleku czy sokach – obecnie technologia pozwala na odzyskanie około 70% surowca użytego przy jego produkcji. Ale pamiętajmy – zazwyczaj tego typu opakowania wyrzuca się do pojemników na tworzywa sztuczne, a nie do papieru.

Jeśli jest taka możliwość, dobrze jest także kupować jedno większe opakowanie tego samego produktu zamiast kilku mniejszych. Jest to doskonały sposób na ograniczenie produkcji zbędnych odpadów. Co więcej – duże opakowania w ogólnym rozrachunku najczęściej okazują się tańsze, a zakupiony towar starcza nam na dłużej.

Torby na zakupy

Pamiętajmy, żeby na wyprawę do sklepu iść z własną torbą wielokrotnego użytku. Im rzadziej korzystamy z plastikowych toreb dostępnych w każdym markecie, tym mniej śmieci wyląduje w koszu. Jeśli zapomnimy własnej torby, nie bierzmy cienkich jednorazówek – w prawie każdym sklepie można dostać duże i solidne torby plastikowe, które będziemy mogli wykorzystać do innych celów – np. jako torbę na segregowane surowce.

Produkty wielokrotnego użytku i na wymienne wkłady

Kiedy to możliwe, nie kupujemy jednorazówek i korzystamy z produktów, które można użytkować wielokrotnie. Przykład? Wystarczy przynieść do pracy własny nóż i widelec, zamiast korzystać z plastikowych dostarczanych wraz zamówionym lunchem. Z kolei kupując kawę na wynos, możemy poprosić o przelanie jej do naszego własnego kubka termicznego, który nie tylko jest bardziej ekologiczny, ale też o wiele dłużej trzyma ciepło i nie parzy w ręce.

Jeżeli chodzi o towary, które się zużywają, również mamy wybór. Zamiast papierowych ręczników, możemy korzystać z materiałowej ściereczki. Zamiast za każdym razem kupować dozownik z mydłem w płynie, możemy kupić go raz, a później uzupełniać mydło z saszetek. Zamiast używać jednorazowych maszynek do golenia, można przerzucić się na maszynkę na wymienne ostrza.

Większe zakupy

Chociaż to właśnie podczas codziennych zakupów produkujemy najwięcej śmieci, to potencjalnie większe zagrożenie dla środowiska mogą mieć decyzje o wymianie regału, pralki czy telewizora. Szkodliwe dla środowiska mogą być zwłaszcza te ostatnie, czyli sprzęt RTV/AGD, do którego produkcji wykorzystuje się związki chemiczne i wiele rzadkich metali.

Dlatego zawsze warto zorientować się, czy sprzęt elektroniczny z drugiego obiegu nie zaspokoi naszych potrzeb. Kupując używany sprzęt RTV/AGD, warto zwrócić uwagę na jego klasę energetyczną. Zastanówmy się też, czy będziemy na tyle regularnie korzystać z danego przedmiotu, że warto go kupić. Być może wystarczy zapytać sąsiada, czy może nam pożyczyć np. jakieś narzędzie.

No dobrze – a co zrobić z meblami, które są już wytarte i nie pasują do wnętrza świeżo wyremontowanego mieszkania? Zastanów się, czy zamiast kupować nową kanapę czy fotel, nie lepiej je odświeżyć, np. poprzez wymianę obić.

Niepotrzebne ubrania zawsze możemy oddać komuś, kto ich potrzebuje albo przerobić na nowe. Drugie życie można nadać również wielu innym ulubionym przedmiotom. Nie dość, że nie wytwarza się przy tym nowych śmieci, to można zyskać odnowione, wartościowe przedmioty, z których radość może być taka sama, jeśli nie większa, niż z nowo zakupionych.

Wymień się

Niepotrzebny sprzęt elektroniczny możemy również oddać lub sprzedać. Zasada jest prosta – jeżeli czegoś nie potrzebujesz – podaj to dalej. Jest wiele sposobów, żeby oddać przedmioty, których nie potrzebujemy w dobre ręce. Można spróbować wziąć udział w dzielnicowej wyprzedaży, można też skorzystać z internetowych portali wymiany sąsiedzkiej. Kto wie – może sami znajdziemy tam coś dla siebie?